

литѣ ми мисляли, че за отстѫваніе е вече късно, а трѣба да ся признае независимостта.

Министерството съсъ свойственото си достойнство, отхврълило двѣтѣ прѣдложенія. Словото на Чатама било най-добро и най-силно отъ всичкитѣ, които той говорилъ, слово, което служи за примѣръ на красноречие и на човѣческото изкуство за говоряніе; но то ся показало като празно бѣбораніе прѣдъ осъдѣніето и упорството на независимото министерство! »Милорди, казалъ Чатамъ, въ затрудителѣтѣ и опаснитѣ обстоятелства, каквото сегашнитѣ, обичай е короната да ся обраща за мнѣніе и помощь къмъ камарата, къмъ този велики наследственъ народенъ съвѣтъ. Но днесъ посрѣдъ кризистътъ, въ който ся намирами, насъ не ни питатъ нито за съвѣтъ, нито за подпорка; на противъ, самата корона обявява, че нищо нѣма да измѣни рѣшеніето и прислѣданіето на прѣтиятѣ мѣрки; и какви мѣрки, милорди, мѣрки, които до сега клоняхъ къмъ загуби и порязванія. . . . Нима парламентътъ е тѣй мъртвъ за достойнството си и за дѣлата си, шото да поддържа мѣркитѣ, вдъхнати отъ насилието — мѣрки, милорди, които сѫ направили великата и цвѣтуща държава прѣдмѣтъ за прѣзрѣніе и срамъ? Още вчера Англія можаше да ся съпротивлява на всичкитѣ свѣтъ: а днесъ вече нѣма нито единъ ничтоженъ човѣкъ, който да ѹажава. . . . Ній знайми малко за отчаяното положеніе на войскитѣ ни въ Америка. Никой по-много отъ мене не уважава и не почита англійската войска; азъ знаї дестойнството й и мѣжеството й, знаї, че тя може да свирши всичко, освѣнъ невѣзможното, но азъ знаї сѫшо, че привземаніето на англійска Америка е чиста невѣзможност. Вий не сте въ състояніе, милорди, да покорите Америка. И какво е положеніето ни тамъ? Може-би ній не знаемъ всичко, но ній знаемъ, че въ три похода (кампани) нищо не направихми, а страдахми много. Вий можете да увеличите спомоществованіята си.... но всичкитѣ ваци усилия ще бѫдатъ пусти; и два пакъ по-слаби ще станате, за това защото ся облѣгате на помощта на спекулантътѣ, помощъ, която въ сърдцата на противниците ви, съставя вѣчно озлобяваніе. . . Ако азъ бѣхъ Американецъ, никога азъ не щѣхъ